

ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

Оксана Старчук

НОТАРІАТ

ПРАКТИКУМ

Луцьк – 2022

УДК 347.77 (073)
ББК 67.404. 3р 30-2
С 77

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 02 від 19 жовтня 2022 р.)*

Рецензенти:

Горть А. М. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки

Хомяк Н. Ю. – помічник приватного нотаріуса Луцького міського нотаріального округу Волинської області Ариванюк Т. О.

Старчук О. В.

С 77 **Нотаріат**: практикум. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 38 с.

Практикум з курсу «Нотаріат» складений на базі новітнього українського законодавства у сфері нотаріату, практики його застосування. Пропонуються різноманітні види завдань для самостійного опрацювання: виконання тестів, складання термінологічного словника, задачі, написання індивідуальних науково-дослідних завдань тощо.

Видання рекомендоване для використання здобувачами освіти спеціальності 081 Право, освітньо-професійної програми Право.

УДК 347.77/. 78(075.8)

© Старчук О. В., 2022

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
I. Завдання для самостійної роботи.....	6
II. Тестові завдання.....	14
III. Теми індивідуальних науково-дослідних робіт.....	27
IV. Перелік завдань для контрольних робіт.....	28
V. Термінологічний словник.....	33
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	37

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Нотаріат в Україні становить великий практичний інтерес щодо вивчення і подальшого практичного використання здобувачами освіти спеціальності 081 Право, освітньо-професійної програми Право.

Метою викладання курсу «Нотаріат» є формування у майбутніх юристів основ знань про інститути нотаріату, їх юридичну природу та особливості реалізації, а також вивчення суспільних відносин, які виникають між нотаріальними органами та особами, які звертаються за вчиненням нотаріальних дій.

Курс формує у здобувачів освіти сучасний погляд на професію нотаріуса та його місце у забезпеченні прав та охоронюваних законом інтересів фізичних і юридичних осіб, значення цієї професії та роль у побудові демократичної і правової держави; надає здобувачам освіти основу для наступної професійної діяльності, оскільки найважливіші правочини вчиняються в нотаріальній формі.

У процесі вивчення курсу «Нотаріат» передбачається одержати знання щодо особливостей застосування норм цивільного та інших галузей права в нотаріальному процесі; навчитися працювати з науковими джерелами, нормативно-правовою базою, вирішувати ситуаційні задачі, з урахуванням матеріалів судової практики.

Наукову основу курсу «Нотаріат» становлять праці вітчизняних та зарубіжних науковців минулого та сучасності, які займалися проблемами нотаріату.

Основним завданням вивчення курсу «Нотаріат» є: знання теоретичних основ нотаріату, зокрема вивчення та розуміння основних понять та категорій, які притаманні вищезазначеному освітнього компоненту; опрацювання наукових джерел для ефективного вивчення теоретичного матеріалу; вміння використовувати теоретичний матеріал, його аналізувати та використовувати в практичній діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні:

знати: історію виникнення та розвитку нотаріату як інституту превентивного правосуддя; функції та організаційну побудову нотаріату в Україні; принципи та стадії нотаріального процесу; загальні правила і порядок вчинення нотаріальних дій в Україні; Конституцію України, Цивільний кодекс України, Сімейний кодекс України, Закони України, інші форми нотаріального процесуального права, орієнтуватися у системі підзаконних нормативних актів, судовій практиці, вміти швидко і правильно знаходити відповідні норми права і правильно застосовувати до конкретних ситуацій.

вміти: вільно орієнтуватись та безпосередньо застосовувати на практиці нормативно-правову базу і наукові джерела, складати нотаріальні акти; робити аналіз текстів актів нотаріального процесуального законодавства; відповідати повно, чітко та конкретно; під час відповіді здобувач освіти повинен звертатися до тексту нормативно-правових актів та уміти їх аналізувати; застосовувати теоретичні засади нотаріального процесуального права у практичній роботі і правильно їх застосовувати до конкретних ситуацій; володіти термінологією.

Розкриваючи сутність теоретичних питань, здобувачі освіти повинні

прагнути до максимально повного і чіткого викладу всіх проблем, що досліджуються.

Під час розв'язання задач потрібно давати відповіді на поставлені питання повно та обґрунтовано; не можна робити висновок, фіксуючи лише порушення закону, треба обов'язково показати наслідки такого порушення і способи відновлення порушених прав.

Конспектування літератури не повинно мати характеру механічного переписування, літературне джерело треба заздалегідь прочитати, очима текст і занотувати цікаві фрагменти у вигляді цитат або своїми словами, посилаючись кожного разу на сторінку.

I. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема

Загальнотеоретична характеристика нотаріату, його понятійний апарат та складові

Виконайте реферати:

1. Нотаріат як медіатор.
2. Дуалістична природа нотаріату.

У письмовій формі з посиланням на чинне законодавство та судову практику вирішити зазначені задачі та зробити по них обґрунтовані висновки.

Задача 1. Волошин звернувся до суду і вимагав відшкодування шкоди, що була завдана приватним нотаріусом при неправильному зазначенні його прізвища в договорі купівлі-продажу. Нотаріус, пояснюючи зроблену помилку, вказав на те, що Волошин вимагав швидкого посвідчення договору, оскільки він поспішав на літак.

Як має в цьому випадку реагувати суд на таку заяву ?

Задача 2. З метою посвідчення шлюбного договору до нотаріуса звернулося подружжя Іванюк, які просили внести до його умов пункт про обов'язок сторін у разі порушення одним із них подружньої вірності компенсувати іншій шкоду у розмірі, еквівалентному 10 тис. євро з коштів, які належать ім. на праві особистої приватної власності. Можливість включення такого пункту вони обґрунтовували посиланням на статті 8, 9 Сімейного кодексу України.

Чи може бути посвідчений шлюбний договір за такої умови ?

Тема

Принципи організації діяльності нотаріату та нотаріального процесу. Функції нотаріату та гарантії нотаріальної діяльності

Завдання 1. *Завдання виконати у письмовій формі з посиланням на чинні нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела з обґрунтуванням своїх думок.*

1. Поняття принципів нотаріату.
2. Ознаки системи принципів нотаріату.
3. Як співвідносяться принципи нотаріального права з принципами нотаріального процесу ?
4. Класифікація принципів нотаріату.
5. Як співвідносяться принципи нотаріального процесу із аналогією закону та права ?
6. Чи не суперечить функція суб'єкта фінансового моніторингу, яку виконує нотаріус принципу нотаріальної таємниці ?
7. Як співвідносяться функції охорони та захисту цивільних прав, які виконує

нотаріус ?

8. Чи доцільним є уповноваження нотаріуса на виконання функції державного реєстратора ?
9. Чи доцільним є наділення уповноважених на вчинення нотаріальних дій посадових осіб органів місцевого самоврядування щодо спадкування ?
10. Сформулюйте гарантії (їх перелік) щодо осіб, які звертаються за вчиненням нотаріальної дії до нотаріуса.
11. Перелік гарантій осіб, які вчиняють нотаріальні дії.

Завдання 2. *У письмовій формі з посиланням на чинне законодавство та судову практику вирішити зазначені задачі та зробити по них обґрунтовані висновки.*

Задача 1. До умов шлюбного договору подружжя Іванченків домовилися внести пункт, за яким сторона, яка буде порушувати моральні принципи сім'ї, зобов'язана відшкодувати іншій моральні шкоду. Так, за подружню невірність передбачалося стягувати з правопорушника п'ятдесят тисяч гривень. Нотаріус відмовив у посвідченні договору з такою умовою.

Чи правомірні дії нотаріуса ?

Задача 2. Морозенко просила нотаріуса надати пораду в сімейній справі. Її чоловік зловживає спиртними напоями і не приносить додому заробітної плати. Вона просила нотаріуса офіційно звернутися до роботодавця й витребувати довідку про розмір заробітної плати її чоловіка на підставі ст. 4 Закону України «Про нотаріат».

Як повинен та може діяти нотаріус у цій ситуації ?

Задача 3. Подружжя має намір розірвати шлюб. Перед зверненням до суду вони звернулись до нотаріуса з проханням посвідчити досягнуту між ними домовленість, згідно з якою після розірвання шлюбу вони взаємно відмовляються від будь-яких претензій щодо утримання малолітніх дітей, чоловік зобов'язується не претендувати на розподіл спільного майна, а дружина не вступати у новий шлюб до досягнення дітьми повноліття.

Чи може нотаріус посвідчити таку домовленість ?

Якому принципу суперечить зміст цієї домовленості ?

Задача 4. До приватного нотаріуса звернувся Коваленко з метою видачі свідоцтва про право на спадщину в інтересах її малолітньої доньки після смерті чоловіка, з яким вона перебувала у фактичних відносинах. На підтвердження родинних стосунків доньки із померлим вона надала свідоцтво про народження, але у нотаріуса викликала сумнів його форма. З метою перевірки документа нотаріус звернувся до органів ДРАЦСу, йому повідомили, що таке свідоцтво не видавалось.

Як повинен діяти нотаріус в цій ситуації ?

Яка функція нотаріату має місце ?

Тема

Нотаріальні правовідносини

Завдання виконати у письмовій формі з посиланням на чинні нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела з обґрунтуванням своїх думок

Завдання 1.

1. Наведіть приклади можливості виникнення спору в організації нотаріату, між якими суб'єктами він може виникнути, які шляхи його вирішення ?
2. До компетенції якого суду належить вирішення питань щодо спорів, які виникають між нотаріусом та заявником щодо відмови у вчиненні нотаріальної дії, неправильно вчиненої нотаріальної дії, яка стосується сімейних, спадкових відносин ?
3. Щодо яких відносин можуть виникати спори у нотаріусів з Нотаріальною палатою України та яка процедура їх вирішення ?
4. Чи може Вища кваліфікаційна комісія нотаріату анулювати свідоцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю, якщо Рада НПУ звернулася вперше до Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату, оскільки нотаріусом порушені були правила професійної етики ?

Завдання 2. Чи є суб'єктами нотаріально-процесуальних правовідносин уповноважені на вчинення нотаріальних дій посадові особи органів місцевого самоврядування, головні лікарі, начальники по медичній частині та інші особи, передбачені статтями 40, 40-1 Закону України «Про нотаріат» ?

Яку відповідальність нести будуть ці особи, якщо вони завдадуть своїми діями або бездіяльністю шкоди особі, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії або за розголошення нотаріальної таємниці ?

Якими нормативними актами ці питання регламентуються ?

Завдання 3. Кіндратенко перебуває на лікуванні у лікарні. Чи може він викликати в лікарню нотаріуса ? Якщо так, то для якої мети і через які обставини ? Чи може головний лікар при посвідченні заповіту зазначити у заповіті стан особи, в якому вона знаходилась на момент його укладення ?

Завдання 4. У письмовій формі з посиланням на чинне законодавство та судову практику вирішити зазначені задачі та зробити по них обґрунтовані висновки.

Задача 1. Місько оскаржив до міжрегіонального правління Міністерства юстиції України дії нотаріуса, оскільки вона відмовила йому у посвідченні договору дарування. У своїх поясненнях нотаріус пояснила, що відмовила у вчиненні нотаріальної дії через те, що Місько перебував у нетверезому стані.

Визначте суб'єктів нотаріальних процесуальних відносин.

Чи належить вирішення такого питання до компетенції міжрегіонального правління Міністерства юстиції України ?

Якщо ні, то до якого органу необхідно було звертатися Місько ?

Визначте правомірність дій нотаріуса.

Задача 2. Нотаріус посвідчив шлюбний договір між подружжям. У договорі мав місце пункт, який стосувався утримання їхніх батьків. Нотаріус не запросив батьків на посвідчення договору, хоча він безпосередньо стосувався їхніх інтересів, і не запитав їхньої згоди на отримання аліментів.

Чи є батьки суб'єктами нотаріальних процесуальних відносин.

Визначте правомірність дій нотаріуса.

Чи потрібна у даному разі згода батьків ?

Задача 3. При посвідченні договору купівлі-продажу квартири та відповідно до ст. 5 Закону України «Про нотаріат» нотаріус зобов'язаний роз'яснити особам, які беруть участь у нотаріальному провадженні, їхні права та обов'язки.

Конкретизуйте, які саме права та обов'язки має роз'яснити нотаріус сторонам договору як суб'єктам нотаріальних процесуальних відносин та у якому нормативному акті ці права регламентовані (порівняйте із цивільним процесом).

Задача 4. До участі у нотаріальному процесі щодо посвідчення спадкового договору однією із сторін був залучений перекладач. Крім перекладача участь у процесі брали свідки та адвокат відчужувача.

Визначте суб'єктів нотаріальних процесуальних відносин та місце кожного з них у загальній класифікації суб'єктів нотаріального процесу.

Тема

Нотаріальне діловодство

Завдання виконати у письмовій формі з посиланням на чинні нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела з обґрунтуванням своїх думок

Завдання.

1. Як співвідносяться поняття «діловодство» та «нотаріальне діловодство» ?
2. Розкрийте поняття нотаріального діловодства.
3. Чи можна вважати інститут нотаріального діловодства самостійним інститутом нотаріату?
4. Порівняйте, які правові наслідки настають для приватного та державного нотаріуса у разі порушення правил ведення нотаріального діловодства.
5. Визначте суб'єктів, які несуть відповідальність за ведення нотаріального діловодства.
6. Якою мовою ведеться нотаріальне діловодство ? Обґрунтуйте свою відповідь.
7. Що таке система засобів оформлення нотаріального діловодства ?
8. Оформлення яких нотаріальних дій можливе без використання спеціальних бланків ?
9. Яке значення спеціальних бланків у нотаріальній діяльності ?

Тема

Нотаріус як основний суб'єкт нотаріальних правовідносин

Завдання виконати в усній формі з посиланням на чинні нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела з обґрунтуванням своїх думок.

Завдання 1.

1. Чи є нотаріус, як особа, яка вчиняє нотаріальні дії владним суб'єктом ?
2. Чи застосовує нотаріус заходи примусу до суб'єктів нотаріального процесу ?
3. Чи може нотаріус зобов'язувати службових осіб щодо подання доказів ?
4. Чи вчиняє нотаріус нотаріальні дії від імені держави ?
5. Відповідальність за порушення присяги нотаріуса.

Завдання. У письмовій формі з посиланням на чинне законодавство та судову практику вирішити зазначені задачі та зробити по них обґрунтовані висновки.

Задача 1. Приватний нотаріус, до якого звернувся за консультацією правового характеру Польова, відмовився надати консультацію. Він пояснив, що це займає досить багато часу, він дуже зайнятий, оскільки його чекають клієнти з більш важливими нотаріальними справами. Він пояснив, що за консультаціями можна звернутись до державної нотаріальної контори або юридичної консультації.

Чи правомірно діяв нотаріус, якщо це відноситься до його прав, а не до обов'язків ? До якої функції нотаріату належить надання нотаріусом послуг правового характеру ?

Задача 2. Глушук оскаржив до завідуючого державною нотаріальною конторою дії державного нотаріуса, а саме: її запізнення на 15 хвилин та відмову у вчиненні нотаріальної дії щодо посвідчення договору дарування. В своїх поясненнях нотаріус пояснила, що відмовила у вчиненні нотаріальної дії через те, що Глушук знаходився у нетверезому стані, а запізнення зумовлено викликом до хворої особи, яка бажала посвідчити заповіт.

Як має діяти завідуючий державною нотаріальною конторою ?

Які санкції може застосовувати завідуючий державною нотаріальною конторою до державного нотаріуса за порушення умов трудового розпорядку ?

Хто може звільнити державного нотаріуса із займаної посади ?

Задача 3. Малімон направив поштою на адресу нотаріуса скаргу на неправильно вчинену нотаріальну дію для передання її з усіма матеріалами нотаріального провадження до суду. Зі скарги вбачається, що він оскаржує вартість складання нотаріусом проекту договору дарування, яка вдвічі більша, ніж у іншого приватного нотаріуса, а також, що йому не були роз'яснені його права та обов'язки і не було попереджено про наслідки вчинюваної нотаріальної дії. Гроші за складання проекту договору дарування нотаріус

отримав не до складання проєкту, а після того, як посвідчив договір і не віддавав йому його примірник до тих пір, доки заявник не сплатив гроші.

Визначте суб'єктів нотаріальних процесуальних відносин, правомірність дій нотаріуса та порядок подання громадянином скарги.

Задача 4. Іванюк закінчила Волинський національний університет імені Лесі Українки з відзнакою. Навчалась у магістратурі за спеціалізацією: «Право». З відзнакою склала іспит, постійно під час навчання брала участь у науковій роботі, зокрема, виступала з доповідями на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях для нотаріусів, має велику кількість наукових праць з нотаріату. Навчалась у аспірантурі та захистила дисертаційну роботу з нотаріату. Але, коли побажала стати нотаріусом, то зіштовхнулася із проблемою працевлаштування помічником нотаріуса, хоча за фахом могла б вже працювати нотаріусом.

Чи доцільними є зміни до Закону України «Про нотаріат» щодо вимог до статусу нотаріуса ?

Чи не є такі вимоги перешкодою доступу до професії молоді ?

Запропонуйте редакцію норми ст. 3 Закону України «Про нотаріат», де можуть мати місце винятки щодо доступу до професії.

Задача 5. Державному нотаріусу запропонували роботу за сумісництвом – консультантом фірми «ЛТД» зі значним окладом. Як має поступити нотаріус ?

- а) прийняти пропозицію, оскільки нотаріусу надане право консультувати як юридичні фірми, так і окремих фізичних осіб;
- б) консультувати лише в неробочий час;
- в) не може працювати за сумісництвом на цій посаді.

Тема

Організація приватної нотаріальної діяльності, державного нотаріату та інших, уповноважених на вчинення нотаріальних дій осіб та їхня компетенція

Завдання виконати у письмовій формі з посиланням на чинні нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела з обґрунтуванням своїх думок.

Завдання 1. Проаналізуйте систему органів нотаріату, визначте позитивні та негативні риси його організації.

Завдання. У письмовій формі з посиланням на чинне законодавство та судову практику вирішити зазначені задачі та зробити по них обґрунтовані висновки.

Задача 1. За результатами складання кваліфікаційного іспиту Валянської Вища кваліфікаційна комісія нотаріату прийняла рішення про неможливість допуску її до нотаріальної діяльності у зв'язку із тим, що вона погано володіла

теоретичними знаннями з цивільного права України. Але з такою оцінкою вона не погодилася і має намір оскаржити дії комісії.

До якого органу має звернутись Валянська із скаргою, який предмет цієї скарги ?

Яке рішення може прийняти суд та які наслідки воно потягне для Валянської ?

Задача 2. Завідувач державної нотаріальної контори звернулася з проханням до нотаріуса, який працює у цій нотаріальній конторі, видати свідоцтво про право на спадщину її двоюрідному брату раніше шестимісячного строку, оскільки той від'їжджає на постійне місце проживання в Польщу. Своє прохання вона аргументувала тим, що добре знає цю родину і вважає, що інших спадкоємців ні за законом, ні за заповітом немає.

Як має діяти нотаріус в цій ситуації ?

Чи будуть порушені принципи нотаріального процесу, якщо нотаріус вчинить це нотаріальне провадження раніше 6-місячного строку ?

Задача 3. Мар'юк звернулася до державного нотаріуса за вчиненням нотаріальної дії, але оскільки у неї не було коштів, щоб заплатити державне мито, оскільки вона є переселенкою з Донбасу, тимчасово не працює, на її утриманні троє дітей, вона просила нотаріуса звільнити її від сплати державного мита. Нотаріус відмовив їй у цьому.

Чи не порушені гарантії особи на отримання нотаріальної допомоги ?

Порадьте як має діяти Мар'юк ?

Задача 4. Державний нотаріус заподіяв неправильно вчиненою нотаріальною дією шкоду Пашенко. Він звернувся до суду та вказав відповідачем державну нотаріальну контору, яка згідно ст. 17 Закону України «Про нотаріат» як юридична особа повинна відповідати за дії свої працівників.

Суддя надав строк для усунення недоліку заяви, оскільки не правильно був зазначений відповідач.

Визначте правомірність дії суду.

Хто має нести відповідальність за завдану державними нотаріусом матеріальну шкоду ?

Задача 5. До консула звернулася Павлюк за видачею свідоцтва про право на спадщину. Вона просила застосувати пільги щодо сплати консульського збору, послалась на ст. 4 Декрету Кабінету Міністрів України «Про державне мито». Але консул вказав, що він сам не може це питання вирішити, оскільки таке рішення приймається Міністерством закордонних справ України щодо встановлення пільги для окремого заявника щодо сплати консульського збору.

Чи можуть при вчиненні нотаріальних дій застосовуватись пільги із сплати консульського збору ?

Задача 6. Матюшенко, який проживає в м. Луцьку Волинської області, по телефону звернувся до приватного нотаріуса Луцького міського нотаріального округу з проханням посвідчити заповіт за межами робочого місця приватного нотаріуса, а саме з виїздом до нього додому, оскільки він в цей час у зв'язку із здоров'я не може пересуватися.

Чи вправі приватний нотаріус посвідчити заповіт ?

Якщо ні, то до кого може звернутися Матюшенко за посвідченням заповіту.

Тема

Загальні правила вчинення нотаріальних дій

Завдання виконати у письмовій формі з посиланням на чинні нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела з обґрунтуванням своїх думок.

У письмовій формі з посиланням на чинне законодавство та судову практику вирішити зазначені задачі та зробити по них обґрунтовані висновки.

Задача 1. В одній науковій статті вели конструктивну дискусію двоє вчених. Один з них вважав, що оскільки нотаріус зобов'язаний роз'яснити учасникам нотаріального провадження їхні права та обов'язки, то виходячи із принципу єдиної нотаріальної процесуальної форми, вони мають бути закріплені у Законі України «Про нотаріат», інший – заперечував та вважав, що недоцільно дублювати такі права та обов'язки, оскільки вони передбачені для нотаріуса у ст. 4, 5 Закону України «Про нотаріат».

Яка ваша думка ?

Які права має роз'яснювати нотаріус особам, які беруть участь у вчиненні нотаріального провадження, наприклад, при посвідченні спадкового договору, шлюбного договору, заповіту.

Задача 2. Після подачі заяви про розірвання шлюбу до органу ДРАЦСу взаємовідносини між подружжям настільки погіршилися, що вони не бажали бачити одне одного. Але до спільного майна подружжя належали: дача та квартира, тому було необхідно це майно розділити. Один із подружжя звернувся до нотаріуса із проханням вирішити цю ситуацію.

Які варіанти нотаріус може запропонувати ?

Задача 3. До державного нотаріуса Луцької державної нотаріальної контори звернувся спадкоємець Самойленко, який просив вжити заходів щодо охорони спадкового майна в селі Струмівка Луцького району. Нотаріус відмовив у вчиненні цього провадження, мотивуючи це тим, що в цьому випадку нотаріальну дію повинна вчиняти посадова особа, на яку рішенням виконкому

покладено вчинення цих дій.

Чи правомірно відмовив нотаріус у вчиненні цього провадження ?

Якщо посадова особа виконавчого комітету є одним із спадкоємців, то хто в цьому випадку має вживати заходів щодо охорони спадкового майна ?

Чи правомірно діяв нотаріус ?

II. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Апостіль – це:

а) міжнародна стандартизована форма заповнення відомостей про законність документа для пред'явлення на території країн, що визнають таку форму легалізації, засвідчує справжність підпису, якість, в якій виступала особа, що підписала документ, та, у відповідному випадку, автентичність відбитку печатки або штампу, якими скріплений документ;

б) вид документа;

в) спосіб заповнення документа.

2. Державний реєстр речових прав на нерухоме майно – це:

а) єдина державна інформаційна система, що містить відомості про права на рухоме майно, їх обтяження, а також про об'єкти та суб'єктів цих прав;

б) єдина державна інформаційна система, що містить відомості про права на нерухоме майно, їх обтяження, а також про об'єкти та суб'єктів цих прав;

в) єдина комунальна інформаційна система, що містить відомості про права на нерухоме майно, їх обтяження, а також про об'єкти та суб'єктів цих прав.

3. Нотаріус – це:

а) уповноважена державою фізична особа, яка здійснює нотаріальну діяльність у державній нотаріальній конторі, державному нотаріальному архіві;

б) уповноважена державою фізична особа, яка здійснює незалежну професійну нотаріальну діяльність;

в) уповноважена державою фізична особа, яка здійснює підпорядковану Міністерству юстиції України нотаріальну діяльність.

4. Правила професійної етики нотаріуса – це:

а) загальні стандарти професійної етики нотаріуса при здійсненні нотаріальної діяльності;

б) морально-етичні принципи нотаріуса при здійсненні нотаріальної діяльності;

а) професійно-етичні правила поведінки у відносинах з колегами, Нотаріальною палатою України, державними органами, установами, організаціями, фізичними та юридичними особами.

5. Принципи нотаріату – це:

а) засади, які визначають організацію діяльності нотаріату;

б) нормативні положення здійснення нотаріального процесу;

в) підґрунтя, на якому формуються нормативно-правові акти у сфері нотаріату.

6. Принципи нотаріату характеризуються:

а) публічно-правовою природою нотаріальної діяльності;

б) комплексністю;

в) подвійною природою — організаційною та процесуальною діяльністю;

7. Нотаріат в Україні – це:

а) система органів, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії з метою надання їм юридичної вірогідності;

б) система посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії, з метою надання їм юридичної вірогідності.

в) система службових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії з метою надання їм юридичної вірогідності.

8. Система принципів нотаріату, це:

а) структура нотаріату з урахуванням її ієрархічності;

б) взаємозв'язок засад, які визначають процесуальну діяльність нотаріуса;

в) сукупність взаємний зв'язок засад, які визначають організаційну та процесуальну діяльність нотаріуса.

9. Документи, оформлені державними і приватними нотаріусами, мають:

а) однакову юридичну силу;

б) різний зміст та значення;

в) юридичне значення для осіб, які звертаються за вчиненням юридичних дій до нотаріуса.

10. Принцип законності полягає у:

а) дотриманні нотаріусом вимог законодавства при вчиненні нотаріальної дії;

б) законній реалізації нотаріусом нормативно-правових актів про нотаріат;

в) дотриманні нотаріусом вимог законодавства при вчиненні нотаріальної дії.

11. У сільських населених пунктах нотаріальні дії вчиняються:

а) уповноваженими на це посадовими особами органів місцевого самоврядування;

б) а) уповноваженими на це службовими особами органів місцевого самоврядування;

в) а) уповноваженими на це посадовими та службовими особами органів місцевого самоврядування.

12. Принцип нотаріальної таємниці полягає у:

а) надання відомостей щодо змісту заповіту на вимогу органів прокуратури;

б) нерозголошенні відомостей, які стали відомі особам, які сприяють у вчиненні нотаріальних дій, які беруть участь у нотаріальному процесі;

в) наданні відомостей про вчинену нотаріальну дію особам, за дорученням яких або щодо яких вона вчинялася.

13. Вчинення нотаріальних дій за кордоном покладається на:

а) консульські установи України;

б) у випадках, передбачених чинним законодавством на дипломатичні представництва України;

в) Міністерство закордонних справ України.

14. Реалізація принципів нотаріату полягає у:

- а) дії принципів під час вчинення нотаріального провадження;
- б) втіленні принципів у діяльності суб'єктів нотаріату;
- в) відповідності дій нотаріуса принципам нотаріату

15. Правовою основою діяльності нотаріату є:

- а) Конституція України;
- б) Закон України «Про нотаріат»
- в) Консульський статут.

16. Принцип незалежності нотаріуса полягає у:

- а) відсутності підзвітності нотаріуса при вчиненні нотаріальних дій;
- б) підпорядкуванні нотаріуса лише закону;
- в) недотриманні загальних правил вчинення нотаріальних дій.

17. Державне регулювання нотаріальної діяльності полягає у:

- а) встановленні умов допуску громадян до здійснення нотаріальної діяльності;
- б) порядку зупинення і припинення приватної нотаріальної діяльності;
- в) анулюванні свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

18. Принцип комплексності нотаріату полягає у:

- а) статиці і динаміці;
- б) поєднанні матеріального та процесуального права;
- в) вчинення нотаріальних дій як державними, так і приватними нотаріусами.

19. Контроль за організацією нотаріату, перевірка організації нотаріальної діяльності нотаріусів, дотримання ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства здійснюються:

- а) Міністерством юстиції України;
- б) міжрегіональними управліннями юстиції;
- в) державним нотаріальним архівом.

20. Принцип національної мови полягає у тому, що:

- а) нотаріальні дії повинні вчинятися лише українською мовою;
- б) нотаріальні дії вчиняється українською мовою або мовою більшості населення;
- в) нотаріальний акт викладається лише українською мовою.

21. Нотаріус не може займатися:

- а) адвокатською діяльністю;
- б) бути засновником адвокатських об'єднань;
- в) перебувати на державній службі або службі в органах місцевого самоврядування.

22. Принцип диспозитивності нотаріального процесу полягає у:

- а) вільному розпорядженні особою, яка бере участь у нотаріальному провадженні, її процесуальними правами та обов'язками;
- б) звернення до нотаріуса незалежно від обов'язкової нотаріальної форми вчинення правочину;
- в) неможливості зобов'язання особи звертатися до нотаріуса незалежно від

того, що законом передбачена обов'язкова нотаріальна форма посвідчення правочину.

23. Реєстраційна справа приватного нотаріуса зберігається і ведеться:

- а) Міністерством юстиції України;
- б) територіальним органом Міністерства юстиції України;
- в) Вищою кваліфікаційною комісією України.

24. Принцип сприяння нотаріусом фізичним та юридичним особам у здійсненні їхніх безспірних прав та охороні інтересів полягає у:

- а) роз'ясненні особам їхніх прав, обов'язків, змісту нотаріальної дії та наслідків їх вчинення;
- б) витребування документів нотаріусом з власної ініціативи;
- в) сприяння суду, органам слідства, органам фінансового моніторингу.

25. Особа, якій вперше надається право займатися нотаріальною діяльністю в урочистій обстановці складає присягу в:

- а) територіальному органі Міністерства юстиції України;
- б) Міністерстві юстиції України;
- в) Нотаріальній палаті України.

26. Принцип обґрунтованості нотаріального акта полягає у:

- а) можливості посвідчення нотаріального акта лише за умови наявності всіх необхідних документів;
- б) відповідності нотаріального акта вимогам закону;
- в) відповідності нотаріального акта єдиній нотаріальній процесуальній формі;

27. Нотаріуси або посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії, у своїй діяльності керуються:

- а) актами Міністерства юстиції України;
- б) актами територіальних органів Міністерства юстиції України;
- в) актами Президента України.

28. Принцип безспірності нотаріального процесу полягає у:

- а) вирішенні нотаріусом спірних відносин щодо аліментів у договірному порядку;
- б) відповідності документів, які надані для вчинення нотаріальної дії, вимогам закону;
- в) відсутності спору щодо права та факту при вчиненні нотаріальної дії.

29. Державне регулювання нотаріальної діяльності полягає у:

- а) здійсненні контролю за організацією нотаріату;
- б) проведенні перевірок організації нотаріальної діяльності нотаріусів, дотримання ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства;
- в) визначенні органів та осіб, які вчиняють нотаріальні дії, здійснюють контроль за організацією нотаріату, проводять перевірки організації нотаріальної діяльності нотаріусів, дотримання ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства.

30. Принцип рівності всіх суб'єктів, які беруть участь у нотаріальному провадженні полягає у:

- а) роз'ясненні прав та обов'язків, змісту нотаріальної дії та юридичних наслідків сторонам договору;
- б) роз'ясненні змісту нотаріальної дії лише юридично необізнаним особам;
- в) стягненні тотожної плати за вчинення нотаріальної дії для усіх учасників нотаріального процесу.

31. Нотаріус не має права давати свідчення в якості свідка щодо відомостей, які становлять нотаріальну таємницю, крім випадків:

- а) коли нотаріус виступає податковим агентом;
- б) коли цього вимагають особи, за дорученням яких або щодо яких вчинялися нотаріальні дії;
- в) коли нотаріус виконує обов'язки державного реєстратора.

32. Принцип неупередженості нотаріуса полягає у:

- а) можливості поділ майна подружжя з урахуванням їхнього майнового стану;
- б) неможливості вчинення нотаріальної дії щодо близьких родичів;
- в) відсутності впливу на діяльність нотаріуса сімейних відносин.

33. Не є порушенням нотаріальної таємниці:

- а) надання нотаріусом інформації органу державної виконавчої служби в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом України «Про виконавче провадження»;
- б) надання нотаріусом інформації приватному виконавцю в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом України «Про виконавче провадження»;
- в) надання нотаріусом інформації іншому нотаріусу про вчинену нотаріату дію.

34. Принцип безпосередності полягає у:

- а) здійсненні перевірки дійсності документа в органі, який його видав;
- б) зверненні особи до нотаріуса через представника при посвідченні правочину;
- в) особисте звернення особи до нотаріуса.

35. Не є порушенням нотаріальної таємниці:

- а) внесення нотаріусом інформації до Єдиного реєстру довіреностей;
- б) внесення нотаріусом інформації до Спадкового реєстру;
- в) внесення нотаріусом інформації до та державних реєстрів, що функціонують у системі Міністерства юстиції України.

36. Нотаріальні процесуальні відносини це:

- а) відносини, які виникають у процесі вчинення нотаріальної дії;
- б) відносини в організаційній та процесуальній структурі нотаріату;
- в) відносини в організаційній структурі нотаріату.

37. Нотаріус та посадова особа органу місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, не вправі:

- а) вчиняти нотаріальні дії на своє ім'я і від свого імені;
- б) вчиняти нотаріальні дії на ім'я і від імені свого чоловіка чи своєї дружини;
- в) вчиняти нотаріальні дії на ім'я і від імені його (її) та своїх родичів

(батьків, дітей, онуків, діда, баби, братів, сестер).

38. Підстави виникнення нотаріальних процесуальних відносин є:

- а) загальнообов'язкове, формально визначене, встановлене та санкціоноване державою правило поведінки;
- б) конкретні життєві обставини з якими пов'язане виникнення нотаріальних правовідносин;
- в) порушення суб'єктивного права.

39. Державне регулювання нотаріальної діяльності полягає у:

- а) визначенні ставок державного мита, яке справляється державними нотаріусами;
- б) встановленні переліку додаткових послуг правового і технічного характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями;
- в) встановленні правил професійної етики нотаріусів.

40. Особливості нотаріальних процесуальних відносин:

- а) юридична рівність учасників нотаріальних процесуальних відносин;
- б) багатосуб'єктність;
- в) примусове виконання зобов'язань.

41. Персональний склад Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату затверджується:

- а) наказом Міністерства юстиції України;
- б) розпорядженням Міністерства юстиції України;
- в) наказом територіальних органів Міністерства юстиції України.

42. Суб'єктами нотаріальних процесуальних відносин є:

- а) перекладач;
- б) експерт;
- в) помічник нотаріуса.

43. Строк повноважень Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату становить:

- а) три роки, починаючи з дня його затвердження;
- б) чотири роки, починаючи з дня його затвердження;
- в) п'ять років, починаючи з дня його затвердження.

44. Чи є суб'єктом нотаріальних процесуальних відносин:

- а) інший із подружжя при посвідченні договору купівлі-продажу автомобіля;
- б) оцінювач майна;
- в) представник служби у справах дітей при посвідченні договору купівлі-продажу квартири, у якій проживає дитина.

45. Вища кваліфікаційна комісія нотаріату утворюється при Міністерстві юстиції України з метою:

- а) визначення рівня професійної підготовленості осіб, які мають намір займатися нотаріальною діяльністю;
- б) вирішення питання про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю;
- в) вирішення питання про зупинення свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

46. Чи є суб'єктами нотаріальних процесуальних відносин:

- а) спеціаліст;
- б) помічник нотаріуса;
- в) свідки, які присутні при посвідченні заповіту.

47. На підставі результатів складеного іспиту Вища кваліфікаційна комісія нотаріату приймає рішення про видачу (або відмову у видачі) Міністерством юстиції України:

- а) свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю;
- б) сертифікату про право на зайняття нотаріальною діяльністю;
- в) атестаційного листа про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

48. Структура нотаріальних відносин включає такі елементи:

- а) об'єкт;
- б) суб'єкти;
- в) зміст.

49. Питання про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю розглядається:

- а) Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату за поданням Міністерства юстиції України;
- б) Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату за поданням його територіальних органів;
- в) Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату за поданням Нотаріальної палати України.

50. Змістом нотаріальних процесуальних відносин є:

- а) нотаріальні дії;
- б) організаційні права та обов'язки нотаріуса;
- в) процесуальні права та обов'язків суб'єктів нотаріального процесу.

51. Свідоцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю видається:

- а) Міністерством юстиції України на підставі рішення Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату;
- б) Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату на підставі рішення Міністерства юстиції України;
- в) територіальними органами Міністерства юстиції України.

52. Сукупність нотаріальних процесуальних прав та обов'язків суб'єктів нотаріального процесу це:

- а) юридичні факти у нотаріальному процесі;
- б) зміст нотаріальних процесуальних відносин;
- в) об'єкт нотаріальних процесуальних відносин.

53. Свідоцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю може бути анульовано:

- а) Міністерством юстиції України за рішенням Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату;
- б) Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату на підставі рішення Міністерства юстиції України;
- в) територіальними органами Міністерства юстиції України.

54. До осіб, які беруть участь у нотаріальному процесі, належать:

- а) експерт;

- б) свідки;
- в) піклувальник недієздатної особи.

55. Підставами анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю є:

- а) втрати громадянства України;
- б) винесення щодо нотаріуса обвинувального вироку суду, який набрав чинності;
- в) одноразове порушення нотаріусом правил професійної етики.

56. До осіб, які сприяють нотаріусу у вчиненні нотаріального провадження:

- а) спеціаліст;
- б) експерт;
- в) оцінювач майна.

57. Помічником нотаріуса може бути:

- а) громадянин України, який має вищу юридичну освіту, але не нижче другого рівня (магістр);
- б) володіє державною мовою;
- в) має стаж роботи у сфері права не менш як три роки.

58. Помічником нотаріуса не може бути:

- а) особа, яка має судимість;
- б) особа обмежена у дієздатності за рішенням суду;
- в) особа визнана недієздатною за рішенням суду.

59. Помічник нотаріуса не може:

- а) займатися адвокатською діяльністю;
- б) бути засновником адвокатських об'єднань;
- в) перебувати на державній службі або службі в органах місцевого самоврядування.

60. Особи, які беруть участь у нотаріальному провадженні мають такі права:

- а) вимагати від нотаріуса надати консультацію письмово;
- б) відмовитися від розпочатого вчинюваного нотаріального провадження;
- в) вимагати від нотаріуса надати додаткові роз'яснення після того, як він вже розпочав вчиняти нотаріальну дію.

61. За дорученням нотаріуса помічник нотаріуса:

- а) бере участь у прийомі фізичних осіб та представників юридичних осіб;
- б) бере участь у складенні проектів правочинів, свідоцтв, інших документів, пов'язаних із вчиненням нотаріальних дій;
- в) веде діловодство та архів нотаріуса.

62. Особа, якій відмовлено у вчиненні нотаріальної дії має право:

- а) звертатися до суду.
- б) звертатись до територіальних органів Міністерства юстиції України;
- в) звертатися до Міністерства юстиції України.

63. З помічником нотаріуса укладається:

- а) трудовий договір;
- б) цивільний договір;

в) контракт.

64. У разі виникнення спору під час вчинення нотаріальної дії нотаріус має право:

- а) припинити нотаріальне провадження;
- б) відмовити у вчиненні нотаріальної дії;
- в) зупинити нотаріальне провадження.

65. Нотаріус може мати:

- а) одного помічника;
- б) невизначену кількість помічників;
- в) одного помічника і одного консультанта.

66. Організаційні обов'язки нотаріуса:

- а) вчиняти нотаріальну дію;
- б) відмовити у вчиненні нотаріальної дії;
- в) сприяти особам у витребуванні документів.

67. Нотаріальний округ – це:

- а) територіальна одиниця, в межах якої нотаріус здійснює нотаріальну діяльність;
- б) територіальна одиниця, в межах якого знаходиться державна нотаріальна контора, в якій працює державний нотаріус;
- в) територіальна одиниця, в межах якого знаходиться робоче місце (контора) приватного нотаріуса.

68. Нотаріальна процесуальна дієздатність включає в себе:

- а) здатність своїми діями набувати процесуальних прав та обов'язків;
- б) здатність мати процесуальні права та обов'язки;
- в) здатність заявляти собі самовідвід.

69. Нотаріальні округи визначаються відповідно до:

- а) адміністративно-територіального устрою України;
- б) кількості нотаріусів;
- в) співвідношення державних та приватних нотаріусів на певній території.

70. Нотаріальна процесуальна правоздатність включає в себе:

- а) здатність заявляти собі самовідвід;
- б) здатність мати процесуальні права та обов'язки;
- в) здатність бути перекладачем у нотаріальному процесі.

71. Державні нотаріальні контори подають:

- а) статистичну звітність;
- б) бухгалтерську звітність;
- в) статистичну і бухгалтерську звітність.

72. Нотаріальну процесуальну дієздатність наділені:

- а) недієздатні особи;
- б) повнолітні фізичні особи;
- в) обмежено дієздатні фізичні особи.

73. Приватні нотаріуси подають:

- а) статистичну звітність;
- б) бухгалтерську звітність;
- в) статистичну і бухгалтерську звітність.

74. Нотаріальне діловодство — це:

- а) сукупність нотаріальних дій;
- б) сукупність робіт та послуг щодо вчинення нотаріальних дій;
- в) сукупність робіт щодо організації нотаріальної діяльності та здійснення прав фізичних та юридичних осіб.

75. Метою професійного самоврядування нотаріусів є:

- а) представництво професійних інтересів нотаріусів у державних органах;
- б) представництво професійних інтересів нотаріусів у органах місцевого самоврядування;
- в) представництво професійних інтересів нотаріусів у відносинах з іншими юридичними особами.

76. Професійне самоврядування нотаріусів здійснюється через:

- а) Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату;
- б) Нотаріальну палату України;
- в) органи Нотаріальної палати України.

78. Законодавством встановлені однакові вимоги щодо ведення діловодства в державних нотаріальних конторах та приватними нотаріусами:

- а) діловодство ведеться лише державними нотаріусами;
- б) діловодство ведеться державними і приватними нотаріусами;
- в) діловодство ведеться державними архівами.

79. Членами Нотаріальної палати України можуть бути:

- а) особи, що склали кваліфікаційний іспит на право зайняття нотаріальною діяльністю;
- б) особи, які отримали свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю;
- в) помічники нотаріуса.

80. Строк, протягом якого нотаріус м надає довідку прокуратурі про вчинені нотаріальні дії:

- а) один місяць;
- б) 5 днів;
- в) 10 днів.

81. Професійне самоврядування нотаріусів функціонує на засадах:

- а) гласності;
- б) колегіальності;
- в) обов'язковості членства нотаріусів та виконання рішень органів професійного самоврядування, прийнятих відповідно до їх компетенції.

82. Архів приватного нотаріуса є власністю:

- а) державного нотаріального архіву;
- б) приватного нотаріуса;
- в) держави.

83. Державні нотаріальні контори створюються і ліквідуються:

- а) Міністерством юстиції України;
- б) Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату;
- в) територіальними органами Міністерства юстиції України.

84. Окрема плата у розмірах, що встановлюються територіальними органами Міністерства юстиції України справляється за надання державними нотаріусами:

а) додаткових послуг правового характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями;

б) додаткових послуг технічного характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями;

в) додаткових послуг організаційного характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями.

85. Кошти, одержані від надання додаткових послуг правового та технічного характеру, спрямовуються до:

а) місцевого бюджету в межах адміністративно-територіальної одиниці в межах якої знаходиться нотаріальний орган;

б) Державного бюджету України;

в) бюджету державної нотаріальної контори.

86. Державний нотаріус має печатку із зображенням:

а) Державного герба України;

б) найменуванням державної нотаріальної контори;

в) відповідного номера.

87. Який Єдиний реєстр із перерахованих діє у нотаріаті України:

а) Єдиний реєстр іпотек;

б) Єдиний реєстр обтяжень рухомого майна;

в) Єдиний реєстр заборон відчуження об'єктів нерухомого майна.

88. Реєстраційне посвідчення приватного нотаріуса видається:

а) Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату;

б) територіальним органом Міністерства юстиції України;

в) Міністерством юстиції України.

89. Для оформлення яких документів використовується реєстраційний штамп:

а) наказів нотаріуса;

б) вихідних документів;

в) вхідних документів.

90. Приватний нотаріус зобов'язаний розпочати нотаріальну діяльність протягом:

а) 30 календарних днів після видачі реєстраційного посвідчення;

б) 30 робочих днів після видачі реєстраційного посвідчення;

в) одного місяця після видачі реєстраційного посвідчення.

91. Час прийому фізичних осіб приватним нотаріусом повинен становити:

а) не менше п'яти годин на день;

б) не менше п'яти робочих днів на тиждень;

в) 40 годин на тиждень, 5 робочих днів.

92. Вчинення нотаріальних дій у населених пунктах, де немає нотаріусів, може бути покладено на:

а) уповноважену посадову особу виконавчого комітету;

б) голову виконавчого комітету місцевої ради;

б) секретаря виконавчого комітету.

93. Робоче місце (контора) приватного нотаріуса має відповідати таким умовам:

а) забезпечувати дотримання нотаріальної таємниці;

б) давати можливість кожному приватному нотаріусу, який здійснює нотаріальну діяльність, одночасно та незалежно від іншого приватного нотаріуса здійснювати нотаріальну діяльність;

в) бути захищеним від несанкціонованого проникнення.

94. Приватний нотаріус має печатку:

а) із зображенням Державного Герба України;

б) містить слова «приватний нотаріус», його прізвище, ім'я та по батькові;

в) містить назву нотаріального округу.

95. Приватний нотаріус не несе відповідальності у разі, якщо особа, яка звернулася до нотаріуса за вчиненням нотаріальної дії:

а) подала неправдиву інформацію щодо будь-якого питання, пов'язаного із вчиненням нотаріальної дії;

б) подала недійсні та/або підроблені документи;

в) не заявила про відсутність чи наявність осіб, прав чи інтересів яких може стосуватися нотаріальна дія, за вчиненням якої звернулася особа.

96. Мінімальний розмір страхової суми приватного нотаріуса становить:

а) тисячу мінімальних розмірів заробітної плати;

б) сто мінімальних розмірів заробітної плати;

в) десять мінімальних розмірів заробітної плати.

97. Рішення про тимчасове зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса, приймає:

а) Вища кваліфікаційна комісія нотаріату;

б) Міністерство юстиції України;

в) керівник відповідного територіального органу Міністерства юстиції України.

98. Припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса здійснюється:

а) Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату;

б) Міністерством юстиції України;

в) територіальним органом Міністерства юстиції України.

99. Державні нотаріуси в державних нотаріальних архівах вчиняють такі нотаріальні дії:

а) видають дублікати;

б) засвідчують вірність копій і виписок з документів, які зберігаються у справах цих архівів;

в) приймають на депозит цінні папери.

100. У сільських населених пунктах уповноважені на це посадові особи органу місцевого самоврядування вчиняють такі нотаріальні дії:

а) посвідчують заповіти (крім секретних);

б) засвідчують вірність копій (фотокопій) документів і виписок з них;

в) засвідчують справжність підпису на документах.

101. Консульські установи України вчиняють такі нотаріальні дії:

- а) засвідчують вірність копій документів і виписок з них;
- б) засвідчують справжність підпису на документах;
- в) засвідчують вірність перекладу документів з однієї мови на іншу.

4 бали – оцінювання самостійної роботи (Змістовий модуль 1,2)

№ п/п	бали	Оцінка	Оцінка відповідно ECES
1	4	відмінно	100-90 – якщо здобувач освіти демонструє вільне володіння питаннями, які виносяться на самостійне опрацювання, безпомилково виконує усі тестові завдання;
2	3,9-2	добре	89-75 – якщо здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання самостійного опрацювання допускає деякі неточності як і при виконанні тестових завдань;
3	1,9-0,6	задовільно	74-60 – якщо здобувач освіти не володіє більшістю питаннями для самостійного опрацювання та тестовими завданнями;
4	0,5	незадовільно	59-1 – якщо здобувач освіти не достатньо володіє питаннями для самостійного опрацювання та не виконав тестові завдання;

III. ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

У випадку участі здобувача освіти у всеукраїнських чи міжнародних науково-практичних конференціях з тематикою, що стосується освітнього компонента та публікації результатів дослідження у збірниках матеріалів конференції, отримання сертифікату учасника, здобувач освіти звільняється від написання ІНДЗ й отримує 14 б.

ІНДЗ повинне містити вступ, де висвітлюється актуальність, новизна теми, джерельна база та значення (5% основного тексту); основну частину, де розкривається сутність обраної теми дослідження шляхом аналізу чинного законодавства у сфері нотаріату, практики його застосування, праць вітчизняних та зарубіжних цивілістів; висновки, де передбачити особисті конкретні зауваження та рекомендації з теми дослідження (5% основного тексту) та списку використаних джерел відповідно до встановлених вимог.

1. Юридична природа нотаріальних правовідносин.
2. Нотаріально-процесуальні відносини: теоретико-правові аспекти.
3. Нотаріально-адміністративні відносини: поняття та особливості.
4. Правосуб'єктність у нотаріальному процесі.
5. Приватні нотаріуси: проблеми правового статусу.

6. Дисциплінарна відповідальність нотаріусів.
7. Адміністративна відповідальність нотаріусів.
8. Кримінальна відповідальність нотаріусів.
9. Припинення приватної нотаріальної діяльності та анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю: недоліки правового регулювання.
10. Організація роботи державних нотаріальних архівів.
11. Правовий статус органів місцевого самоврядування у нотаріальному процесі.
12. Правовий статус консульських установ та дипломатичних представництв у нотаріальному процесі.
13. Нотаріальні процесуальні права та обов'язки суб'єктів нотаріальних правовідносин.
14. Заміщення приватного нотаріуса: проблеми реалізації.
15. Проблеми правового забезпечення розвитку нотаріальних відносин в Україні.
16. Організаційно-правове забезпечення нотаріальної діяльності в Україні.
17. Правова природа нотаріальних актів.
18. Реєстрація нотаріальних дій.
19. Судовий контроль за нотаріальною діяльністю.
20. Громадський контроль за нотаріальною діяльністю.
21. Перспективи розвитку органів нотаріату в Україні.
22. Допуск до професії нотаріуса в зарубіжних країнах.
23. Діяльність нотаріальних органів в країнах латинського нотаріату.
24. Порівняльний аспект латинського нотаріату та сучасного нотаріату в Україні.
25. Міжнародні договори як джерела нотаріату.
26. Виникнення і розвиток нотаріату в Україні.
27. Латинський та англосаксонський нотаріат: порівняльно-правові аспекти.
28. Дуалістична природа нотаріату та його місце у системі права України.
29. Нотаріат як інститут превентивного правосуддя.
30. Принцип сприяння громадянам та організаціям у здійсненні їхніх прав і законних інтересів.
31. Принцип нотаріальної таємниці.
32. Принцип безспірності нотаріального процесу.
33. Принцип незалежності нотаріусів.
34. Принцип диспозитивності як міжгалузевий принцип нотаріату.
35. Принцип безпосередності.

14 балів написання індивідуального наукового-дослідного завдання

№ п/п	бали	Оцінка	Оцінка відповідно ECES
1	14 - 12	відмінно	100-90 – якщо здобувач освіти демонструє вільне володіння проблемою, яка виноситься для наукового опрацювання з обґрунтуванням своїх

			думок необхідною кількістю джерел;
2	11 – 7	добре	89-75 – якщо здобувач освіти при аналізі наукової проблеми допускає деякі неточності, теоретичні положення не завжди аргументовані;
3	6 - 3	задовільно	74-60 – якщо здобувач освіти опрацював лише законодавство з теми наукового дослідження без наукових джерел та власних пропозицій щодо вирішення наукової проблеми;
4	2-0	незадовільно	59-1 – якщо здобувач освіти не окреслив меж проблеми та шляхи її вирішення з посиланням на наукові джерела та законодавство.

IV. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Написання здобувачами освіти контрольних робіт є видом самостійної роботи та однією з умов для успішного навчання та кращого засвоєння навчального матеріалу.

Головна мета контрольних робіт – вміння самостійно працювати з правовими джерелами (документами), науковою літературою, монографіями, можливість аналізувати та порівнювати нормативні документи, висловлювати свою точку зору логічно і послідовно та робити науково обґрунтовані висновки.

Процес написання контрольної роботи – творче мислення та обробка матеріалів, бачення проблеми та можливість її вирішення.

Важливою умовою при використанні літератури та першоджерел є її критичне осмислення.

Задача повинна бути розв'язана із посиланням на чинне законодавство та судову практику із обґрунтуванням законодавчих положень відповідно до питань, які ставляться у ній.

Контрольна робота до змістового модуля 1.

Примітка: Здобувачі освіти, прізвища яких розташовані за порядковим номером у журналі групи виконують свій варіант:

- 1-3 варіант № 1**
- 4-6 варіант № 2**
- 7-9 варіант № 3**
- 10-12 варіант № 4**
- 13-15 варіант № 5**
- 16-18 варіант № 6**
- 19-... варіант № 7**

Варіант 1.

1. Нотаріальна палата України.
2. Латинський на англосаксонський нотаріат.

Задача. Міщенко бажає посвідчити договір купівлі-продажу належного їй на праві сумісної власності автомобіля звернувшись до нотаріуса з проханням про передачу заяви її чоловіку, який припинив сумісне життя понад півроку тому і місце знаходження якого їй невідоме.

Як має діяти нотаріус ?

Варіант 2.

1. Правовий статус Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату.
2. Морально-етичні стандарти нотаріуса.

Задача. Авраменко надав нотаріусу документи для посвідчення договору купівлі-продажу будинку, який належав йому на праві власності. Але достовірність наданих документів у приватного нотаріуса викликала сумнів і він виніс постанову про направлення документів на експертизу.

Чи правомірно вчинив приватний нотаріус ?

Варіант 3.

1. Нотаріальна процесуальна правосуб'єктність.
2. Функції нотаріату.

Задача. При наданні документів Костянкевичем для засвідчення копії диплома про закінчення вищого навчального закладу у Польщі, нотаріусом було встановлено невідповідність наданого диплому та паспорту. Суттєва відмінність стала причиною відмови у вчиненні нотаріальної дії, а саме в паспорті прізвище заявника зазначено Констянкевич, а в дипломі Костянкевич.

Чи правомірна відмова у вчиненні нотаріальної дії ?

Чи необхідно встановлювати особу заявника при засвідченні копії документу?

Що має роз'яснити нотаріус заявнику ?

Варіант 4.

1. Роль міжрегіональних управлінь Міністерства юстиції України в регулюванні організації та діяльності нотаріату.
2. Правовий статус осіб, які беруть участь у нотаріальному провадженні.

Задача. Войтюк звернувся до приватного нотаріуса, сплативши у визначеному розміру плату за посвідчення договору дарування. Він вимагав від нотаріуса скоротити процес роз'яснення його прав та наслідків вчинюваного правочину.

Чи має право нотаріус за вимогою клієнта не роз'яснювати йому його права ?

Чи має право нотаріус через відсутність у клієнта часу запропонувати йому прийти наступного дня і вчинити нотаріальну дію в повному обсязі ?

Варіант 5.

1. Характеристика нотаріально-адміністративних відносин.
2. Гарантії нотаріальної діяльності.

Задача. Приватний нотаріус посвідчив трудовий договір, за яким Головенко зобов'язувався відпрацювати у приватній фірмі п'ять років на посаді юриста, а

приватна фірма надавала йому у власність за це квартиру. До змісту договору на вимогу представника фірми було внесено умову, що на протязі п'яти років квартира має знаходитись під заборонаю відчуження.

Чи вправі був нотаріус посвідчувати трудовий договір ?

Чи можливо за цим договором накладати на квартиру заборону її відчуження строком на п'ять років або на більший строк ?

Варіант 6.

1. Стадії нотаріального процесу.
2. Нотаріальні правовідносини: поняття, ознаки, складові.

Задача. Нотаріус, вчиняючи підготовчі нотаріальні дії звернув увагу на збуджений стан заявника Міщука, який неодноразово просив пришвидшити нотаріальний процес посвідчення договору купівлі-продажу квартири. Крім того, у нотаріуса викликав сумнів відбиток печатки на рішенні служби у справах дітей про згоду на посвідчення цього договору.

Як у цьому випадку має діяти нотаріус ?

Запропонуйте власні варіанти вирішення цієї ситуації.

Варіант 7.

1. Поняття, ознаки, елементи нотаріально-процесуальних відносин.
2. Правовий статус осіб, які сприяють нотаріусу у вчиненні нотаріального провадження (свідки, перекладач, експерти, спеціалісти).

Задача. Під час вчинення нотаріальної дії у нотаріуса виник сумнів щодо справжності документів, як має діяти нотаріус.

Які дії нотаріуса?

На який строк нотаріус може відкласти вчинення нотаріальної дії ?

Контрольна робота до змістового модуля 2.

Примітка: Здобувачі освіти, прізвища яких розташовані за порядковим номером у журналі групи виконують свій варіант:

1-3 варіант № 1

4-6 варіант № 2

7-9 варіант № 3

10-12 варіант № 4

13-15 варіант № 5

16-18 варіант № 6

19-21 варіант № 7

22- ... варіант № 8

Варіант 1.

1. Основні вимоги, що передбачені законодавством для особи, яка має намір займатись нотаріальною діяльністю.
2. Місце і час вчинення нотаріальних проваджень.

Задача 1. Проаналізуйте зміст ст. 41 Закону України «Про нотаріат», а саме, що нотаріальні дії можуть вчинятися будь-яким нотаріусом чи посадовою особою будь-якого виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради на всій

території України, за винятком випадків, передбачених ст. 9, 36, 55, 60, 65, 66, 70-73, 85, 93 і 103 цього Закону, та інших випадків, передбачених законодавством України.

Чи можна з цієї норми зробити висновок про те, що нотаріуси можуть і повинні виїжджати в інші міста, села тощо, в яких є інші нотаріальні контори або працюють приватні нотаріуси.

Варіант 2.

1. Порядок видачі та анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.
2. Порядок встановлення особи. Перевірка дієздатності фізичних осіб та правоздатності юридичних осіб.

Задача. У нотаріальну контору звернулася Левчук, яку було призначено керівником групи учнів, що виїжджають на три місяці з метою оздоровлення в Болгарії. При оформленні виїзних документів у посольстві Болгарії попросили пред'явити легалізовані заяви батьків учнів про згоду на виїзд дітей у супроводі вчителя.

Поясніть Левчук, що означає термін «легалізація документів для виїзду за кордон», процесуальний порядок її здійснення та акцентуйте увагу на діях нотаріуса.

Варіант 3.

1. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності.
2. Порядок обчислення та справляння плати за вчинення нотаріального процесу.

Задача. До нотаріуса звернувся громадянин Латвії, який просив посвідчити шлюбний договір з громадянкою України. Вони мають бажання вступити до шлюбу і зареєструвати його у консульстві Польщі.

Чи може нотаріус посвідчити шлюбний договір ?

Вкажіть місце його посвідчення.

Варіант 4.

1. Печатка приватного нотаріуса.
2. Вимоги до документів, які мають прийматися нотаріусом для вчинення нотаріальних дій та які нотаріусом вчиняються.

Задача. Спадкодавець Кравчук будинок, який отримав за заповітом, заповів дітям: дочці та сину, а автомобіль залишився незаповіданим. Син 14 років та жінка 45 років в заповіті не вказані.

Хто і яку частку від спадщини отримає ?

Варіант 5.

1. Вимоги до робочого місця приватного нотаріуса.
2. Припинення нотаріальної діяльності

Задача. Спадкодавець Крищенко будинок заповів дочці. Крім дочки членами сім'ї спадкодавця є: мати 60 років, син 14 років, син 20 років, дружина 45 років,

яка подала заяву про видачу свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя.

Хто і яку частку від спадщини отримає ?

Варіант 6.

1. Підстави та порядок анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю.

2. Реєстраційна справа приватного нотаріуса

Задача. Після смерті спадкодавця залишився будинок вартістю 600 000 гривень, інше майно вартістю 100 000 гривень (меблі, одяг). До сім'ї спадкодавця належать: непрацездатна дружина, син – 14 р., які проживали разом із спадкодавцем, дочка 18 років, дід 65 р., баба 60 р., батько 50 років, які проживали окремо. Дружина подала заяву про видачу свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя.

Хто і яку частку від спадщини отримає ?

Запропонуйте спадкоємцям варіанти розподілу спадщини на частки в натурі.

Варіант 7.

1. Організаційні права та обов'язки нотаріусів.

2. Цивільно-правова відповідальність нотаріуса.

Задача 2. Синцов під час перебування в лікарні звернувся до чергового лікаря лікарні з проханням посвідчити його довіреність на отримання братом поштового переказу, але йому в цьому відмовили.

Чи може він оскаржити відмову чергового лікаря лікарні і куди ?

Варіант 8.

1. Відмова у вчиненні нотаріальної дії.

2. Організація роботи державних нотаріальних контор.

Задача. Військовослужбовець, який перебував на лікуванні у госпіталі, посвідчив довіреність з правом передовіри на право управління належним йому автомобілем своєму сину. Коли його син звернувся до нотаріальної контори з проханням посвідчити довіреність в порядку передовіри, то йому в цьому відмовили.

Чи має право нотаріус вимагати лише нотаріально посвідчену довіреність для посвідчення довіреності в порядку передовіри ?

30 балів написання контрольної роботи до змістового модуля 1,2

№ п/п	бали	Оцінка	Оцінка відповідно ЕСЕС
1	30 - 25	відмінно	100-90 – якщо здобувач освіти демонструє вільне володіння питаннями контрольної роботи, безпомилково виконує усі завдання;

2	24 –15	добре	89-75 – якщо здобувач освіти при виконанні контрольної роботи допускає деякі неточності, при розв'язуванні задач правильно застосовує норму права та обґрунтовує це;
3	14- 6	задовільно	74-60 – якщо здобувач освіти не достатньо аргументує відповіді у завданнях контрольної роботи, при розв'язуванні задач правильно застосовує норму права, але не обґрунтовує це;
4	5 - 0	незадовільно	59-1 – якщо здобувач освіти не виконує більшості завдань для контрольної роботи; задача розв'язання на власний розсуд без посилання та законодавство та судову практику.

V. ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Складіть термінологічний словник з посиланням на нормативно-правові акти та наукові джерела у сфері нотаріату, у яких зазначені категорії визначені.

Тема: Загальнотеоретична характеристика нотаріату, його понятійний апарат та складові

Нотаріат

Нотаріальна процедура

Нотаріальна дія

Нотаріальне провадження

Нотаріальний процес

Нотаріально-процесуальна форма

Превентивний характер нотаріальної діяльності

Латинський на англосаксонський нотаріат

Німецький, французький, змішаний латинський нотаріат

Тема: Принципи організації діяльності нотаріату та нотаріального процесу.

Функції нотаріату та гарантії нотаріальної діяльності

Принципи нотаріату

Принцип нотаріальної таємниці.

Принцип здійснення нотаріальної функції уповноваженими державою особами в межах їх повноважень.

Принцип публічності системи нотаріату та нотаріальної діяльності.

Принцип доступності та гарантованості охорони та захисту безспірних прав.

Принцип сприяння фізичним та юридичним особам в реалізації їхніх прав та обов'язків

Принцип забезпечення реалізації фізичними та юридичними особами їх безспірних прав за допомогою нотаріальної процедури.

Принцип національної мови.

Принцип професійної компетентності та морально-етичних стандартів діяльності нотаріуса.

Принцип незалежності нотаріуса.

Принцип неупередженості нотаріуса.

Принцип диспозитивності у нотаріальному процесі.

Принцип рівності прав осіб, які беруть участь у нотаріальному процесі;

Принцип комплексності нотаріального процесу.

Принцип безспірності нотаріального процесу.

Принцип безпосередності у нотаріальному процесі.

Принцип обґрунтованості нотаріальних процесуальних актів.

Нотаріальна функція

Додаткові функції нотаріату

Другорядні функції нотаріату

Функція державного реєстратора нотаріуса

Функція суб'єкта фінансового моніторингу

Консалтингова функція нотаріату

Праворегулююча функція нотаріату

Правоаналізуюча функція нотаріату

Гарантії нотаріальної діяльності

Види гарантій нотаріальної діяльності

Гарантії осіб, які мають намір займатися нотаріальною діяльністю

Гарантії діяльності нотаріусів і осіб, які сприяють у її здійсненні

Гарантії осіб, які сприяють нотаріусу у вчиненні нотаріальних дій

Гарантії осіб, які звертаються за вчиненням нотаріальних дій

Тема: Нотаріальні правовідносини

Нотаріальні правовідносини

Складові системи нотаріальних правовідносин

Класифікація нотаріальних правовідносин

Правоохоронні нотаріальні правовідносини

Правозахисні нотаріальні правовідносини

Праворегулятивні нотаріальні правовідносини

Основні нотаріальні правовідносини

Додаткові нотаріальні правовідносини

Нотаріальні адміністративні правовідносини

Нотаріально-процесуальні правовідносини

Вища кваліфікаційна комісія нотаріату

Нотаріальна палата України

Підстави виникнення нотаріально-процесуальних правовідносин

Елементи нотаріально-процесуальних правовідносин

Нотаріальна процесуальна право- і дієздатність фізичних та юридичних осіб

Нотаріальна процесуальна правосуб'єктність

Суб'єкти нотаріально-процесуальних правовідносин

Процесуальні права нотаріуса

Процесуальні обов'язки нотаріуса

Особи, які беруть участь у нотаріальному провадженні (заявники)

Особи, чії права та інтереси зачіпають вчинюваною нотаріальною дією (заінтересовані особи)

Особи, які беруть участь у нотаріальному процесі з метою охорони прав та інтересів інших осіб

Особи, які сприяють нотаріусу у здійсненні нотаріального процесу (експерти, спеціалісти, перекладачі, свідки)

Тема: Нотаріус як основний суб'єкт нотаріальних правовідносин

Нотаріус

Вимоги до посади нотаріуса

Допуск до складання кваліфікаційного іспиту

Кваліфікаційний іспит

Порядок видачі свідоцтва

Відмова від видачі свідоцтва

Видача повторного свідоцтва

Організаційні права нотаріуса

Організаційні обов'язки нотаріуса

Деонтологія нотаріуса

Відповідальність нотаріуса

Дисциплінарна відповідальність нотаріуса

Цивільно-правова відповідальність нотаріуса

Кримінально-правова відповідальність нотаріуса

Анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю

Замісник приватного нотаріуса

Помічник приватного нотаріуса

Присяга нотаріуса

Тема: Організація приватної нотаріальної діяльності, державного нотаріату та інших, уповноважених на вчинення нотаріальних дій осіб та їхня компетенція

Робоче місце приватного нотаріуса

Сертифікація робочого місця приватного нотаріуса

Реєстрація приватної нотаріальної діяльності

Реєстраційна справа приватного нотаріуса

Страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса

Печатка приватного нотаріуса

Розпорядок робочого дня приватного нотаріуса

Оплата за вчинення приватними нотаріусами нотаріальних дій

Зупинення нотаріальної діяльності

Припинення нотаріальної діяльності

Організація роботи державних нотаріальних контор

Організація роботи державних нотаріальних архівів

Організація нотаріальної діяльності в органах місцевого самоврядування

Організація нотаріальної діяльності в консульських установах та дипломатичних представництвах за кордоном

Організація діяльності посадових, службових осіб передбачених ст. 40, 41 Закону України «Про нотаріат»

Компетенція нотаріуса

Предметна компетенція

Територіальна компетенція

Компетенція державних та приватних нотаріусів

Компетенція нотаріусів державного нотаріального архіву

Компетенція уповноважених на вчинення нотаріальних дій посадових осіб органів місцевого самоврядування

Нотаріальні дії, що вчиняють нотаріуси

Завдання державного нотаріального архіву

Функції державного нотаріального архіву

Тема: Загальні правила вчинення нотаріальних дій

Місце вчинення нотаріальних дій

Нотаріальних округ

Час вчинення нотаріальних дій

Оплата вчинюваних нотаріальних дій

Правоздатність особи

Дієздатність особи

Встановлення особи, яка звернулась за вчиненням нотаріальних дій

Паспорт

Посвідчення особи

Відкладення нотаріальної дії

Зупинення нотаріального провадження

Відмова у вчиненні нотаріальної дії

Вимоги до документів, що подаються для вчинення нотаріальних дій

Заходи, що вживаються нотаріусом при виявленні порушень законодавства

Реєстрація нотаріальної діяльності

Видача дубліката нотаріально посвідченого документа

Оплата вчинювальних нотаріальних дій

Нотаріальні акти

Види нотаріальних актів

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:

Методичне забезпечення

1. Старчук О. В. Нотаріат в Україні: силабус вибіркового освітнього компонента // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.law.vnu.edu.ua

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.

2. Декларація про державний суверенітет України. Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 серпня 1990 р. *Відом. Верх. Ради УРСР*. 1990. № 31. Ст.429.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. із змінами і доповн. *Відом. Верх. Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356.
4. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. із змінами і доповн. *Відом. Верх. Ради України*. 2002. № 21–22. Ст. 135.
5. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. із змінами і доповн. *Відом. Верх. Ради України*. 2001. № 25. Ст. 131.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. із змінами і доповн. *Відом. Верх. Ради України*. 1984. додаток до № 51. Ст. 1122.
7. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. із змінами та доповн. станом на 19.08.2022 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1993. № 39. Ст. 383.
8. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: затв. наказом Міністерства юстиції України від 22 лютого 2012 р. № 296/5, зареєстрована в Міністерстві юстиції України 22 лютого 2012 р. за № 282/2059 // [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text>.
9. Про затвердження Правил професійної етики нотаріусів України: затв. наказом Міністерства юстиції України від 07 червня 2021 р. № 2039/5 // [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-21#Text>
10. Правила ведення нотаріального діловодства: затв. наказом Міністерства юстиції України від 22 грудня 2010 р. № 3253/5. *Оф. вісник України*. 2010. № 98. Ст. 164.
11. Порядок ведення Єдиного реєстру спеціальних бланків нотаріальних документів: затв. наказом Міністерства юстиції України від 04 листопада 2009 р. № 2053/5. *Оф. вісник України*. 2009. № 89. Ст. 129.
12. Положення про вимоги до робочого місця (контори) приватного нотаріуса та здійснення контролю за організацією нотаріальної діяльності: затв. наказом Міністерства юстиції України від 23 березня 2011 р. № 888/5 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0406-11#Text>
13. Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 р. № 923 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/923-2011-%D0%BF#Text>
14. Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України: затв. наказом Міністерства юстиції України від 23 червня 2011 р. № 1707/5 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-11#Text>

Рекомендована навчальна та наукова література

Основна:

1. Голубева Н. Ю., Апалькова І. С., Яніцька І. А. Нотаріат України: навч.-метод. посібник. Одеса: Фенікс, 2017. 74 с.

2. Долинська М. С. Нотаріат: підручник. Львів : Ліга-Прес. 2018. 398 с.
3. Комаров В. В., Баранкова В. В. Нотаріат в Україні: підручник. Х. : Право, 2011. 383 с.
4. Науково-практичний коментар Закону України «Про нотаріат» / [О. І. Остапенко, В. О. Шамрай, Ю. І. Руснак, Е. Ф. Демський, О. В. Артеменко та ін.]; за ред. О. І. Остапенко. К.: Професіонал, 2012. 608 с.
5. Нотаріат в Україні: навчальний посібник / [Нікітін Ю. В., Бичкова С. С., Чубенко А. Г., Матвійчук В. К., Гіда Е. Д., Устименко Т. П., Чучкова Н. О.]; за ред. Ю. В. Нікітіна. 4-е вид., доп. і перероб. К. : ВНЗ «Національна академія правління». 2016. 586 с.
6. Нотаріат України: підруч. [у 3-х кн.] / [Фурса С. Я., Фурса Є. І., Фурса Є. Є., Нікітюк О. М.]; за ред. С. Я. Фурси. [3-тє вид., доповн. і переробл.]. К. : Алерта, 2015. 484 с.
7. Старчук О. В. Встановлення режиму окремого проживання подружжя нотаріусом. *Науковий вісник ХДУ*. Вип. 6. Т. 1. № 6. 2016. С. 125–127.
8. Старчук О. В. До питання посвідчення нотаріусом конкубінатного договору. *Право і суспільство*. № 1. 2017. С. 77–81.
9. Старчук О. В. Нотаріальна форма майнових договорів чоловіка та жінки, які не перебувають у цивільному шлюбі. *Право і суспільство*. № 2. 2019. С. 61–66.
10. Старчук О. В., Яциняк О. П. Notarial regulation of family legal relations. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія. Право. Вип. 61. Т. 1. 2020. С. 88–92.
11. Тетарчук І. В. Нотаріат України: навч. пос. для підготовки до іспитів. К. : ЦУЛ, 2020. 332 с.
12. Теорія нотаріального процесу: наук.-практ. посіб. / за ред. С. Я. Фурси. К. : Центр учбової літератури, 2012. 920 с.

ДОДАТКОВА:

1. Баранкова В. В. Нотаріальна діяльність: проблеми унормування. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 8. С. 35–43.
2. Бондарєва М. В. Гарантії нотаріальної діяльності. *Університетські наукові записки*. 2010. № 2 (34). С. 79–82.
3. Бондарєва М. В. Англосаксонський нотаріат: особливості організації та функціонування. *Університетські наукові записки*. 2006. № 3-4 (19-20). С. 153–159.
4. Бондарєва М. В. Особливості організації нотаріату за законодавством США. *Право України*. 2006. № 7. С. 131.
5. Бондаренко І. Правоохоронна діяльність та правоохоронні органи: поняття й ознаки. *Право України*. 2003. № 4. С. 18–21.
6. Васирина Н. В. Охорона та захист права власності нотаріусом : дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.03 – «цивільне право; цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право». К., 2012. 196 с.
7. Вакуленко Т. Право на захист відповідно до ст. 6 Конвенції про захист прав та основних свобод людини. *Право України*. 2004. № 2. С. 38–43.

8. Гамаль І. А. Сучасний стан розвитку системи нотаріату в Україні. *Актуальні проблеми державного управління*. 2008. № 2 (34). – С. 3–7.
9. Глущенко Ю. В. Роль нотаріату як інституту попереджувального судочинства. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*. Сер. Право. Вип. 21. 2014. С. 142–150.
10. Гріненко О. О. Правовий статус консула при виконанні нотаріальної функції. К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2005. 352 с.
11. Гончаренко О. Вища рада юстиції: питання статусу і повноважень. *Право України*. 2006. № 2. С. 17–21.
12. Данюк Л. В. Управління нотаріатом в Україні: історія і сучасність. монографія. К.: Логос, 2011. 183 с.
13. Данюк Л. Нотаріально-правові відносини: сутність, історія формування, перспективи розвитку. *Право України*. 2010. № 3. С. 218–223.
14. Долинська М. С. Деякі аспекти правового статусу державного нотаріуса. *Форум права*. 2014. № 2. С. 108–114.
15. Долинська М. Ведення діловодства нотаріусами України. *Нотаріат для Вас*. 2002. № 11. С. 16–20.
16. Долинська М. С. Функції українського нотаріату: поняття та види. *Форум права*. 2011. № 4. С. 208–212.
17. Досінчук К. Ф. Поняття, завдання та функції нотаріату в Україні: окремі аспекти. *Часопис Київського університету права*. 2013. С. 131–134.
18. Дякович М. М. Нотаріальне право України. К.: Правова єдність, 2009. 686 с.
19. Дякович М. М. Цивільно-правові аспекти відповідальності нотаріуса. *Університетські наукові записки*. 2009. № 1 (29). С. 71–75.
20. Єфіменко Л. Нотаріат України: теоретико-методологічні засади. *Юридичний вісник України*. 2014. № 35. С. 12–13.
21. Єфіменко Л. В. Передумови зародження нотаріату в українському праві. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2010. № 4 /5. С. 12–20.
22. Журавльов Д. Перспективи розширення повноважень нотаріусів. *Юридичний вісник України*. 2014. № 28. С. 10–18.
23. Заїка Ю. О., Співак В. М. Право власності. Спадкове право: навч. посіб. К. : Наукова думка, 2002.
24. Заїка Ю. О. Спадкове право в Україні: становлення і розвиток: монографія.– К. : КНТ, 2007. 288 с.
25. Захандревич О. М. Нотаріус – спеціальний суб'єкт державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень // [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/46546>
26. Ільєва Н. В. Зарубіжний досвід здійснення нотаріальної діяльності та його адаптація до вітчизняної системи нотаріату // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream.pdf>
27. Ільїна Ю. П. Особливості правового статусу нотаріуса у деяких зарубіжних країнах. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Юриспруденція. 2013. Вип. 5. С. 148–152.

- 28.Канзафарова І. С. Договірна відповідальність юридичних осіб у комерційному обігу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. К., 1999.
- 29.Комаров В. Український нотаріат: перспективи розвитку. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 5. С. 153–161.
- 30.Комаров В. В., Баранкова В. В. Нотаріат в Україні: підручник. Х. : Право, 2011. 383 с.
- 31.Коротюк О. В. Науково-практичний коментар Закону України «Про нотаріат». Х. : Право, 2012. 648 с.
- 32.Лауріні Д. Чи є в нотаріату майбутнє в Євросоюзі?. *Нотаріат для Вас*. 2002. № 11. С. 21–22.
- 33.Мульченко В. Розвиток законодавства України, що забезпечує охорону правосуддя. *Право України*. 2003. № 1. С. 48–52.
- 34.Новік О. Правоохоронна діяльність: її бачення крізь призму людини. *Право України*. 2003. № 9. С. 121–124.
- 35.Науково-практичний коментар Закону України «Про нотаріат» / [О. І. Остапенко, В. О. Шамрай, Ю. І. Руснак, Е. Ф. Демський, О. В. Артеменко та ін.]; за ред. О. І. Остапенко. К. : Професіонал, 2012. 608с.
- 36.Нотаріат України: підруч. [у 3-х кн.] / [Фурса С. Я., Фурса Є. І., Фурса Є. Є., Нікітюк О. М.]; за ред. С. Я. Фурси. [3-тє вид., доповн. і переробл.]. К. : Алерта, 2015. 484 с.
- 37.Нотаріат в Україні : навч. посіб. / Сміян Л. С., Нікітін Ю. В., Хоменко П. Г. [3-тє вид., доп. і перероб.]. К. : КНТ, 2009. 632 с.
- 38.Нотаріат в Україні : навч. посіб. / [В. М. Бесчастний, О. В. Філонов, В. М. Субботін та ін.]; за ред. В. М. Безчастного. К. : Знання, 2008. 494 с.
- 39.Павлик П. М., Кілічава Т. М. Нотаріат України : навч. посіб. К. : Університет «Україна», 2007. 201 с.
- 40.Палієнко У. О. Адміністративно-правовий статус нотаріуса в Україні. *Форум права*. 2010. № 2. С. 355–358.
- 41.Проблемні питання нотаріальної практики: практ. пос. / [Носік В. В., Спасибо-Фатєєва І. В., Жилінкова І. В., Печений О. П.]. Х., 2008. 96 с.
- 42.Радзівєвська Л. К., Пасічник С. Г. Нотаріат в Україні : навч. посіб. К. : Юрінком Інтер, 2000. 317 с.
- 43.Рябоконь Є. О. Спадкове праводіношення в цивільному праві: монографія. К. : Віпол, 2002. 268 с.
- 44.Сердюк В. В. Деякі проблемні питання надання безоплатної правової допомоги. *Адвокат*. 2006. № 11. С. 8–13.
- 45.Сімейне право України: Нотаріат. Адвокатура. Суд: наук.-практ посіб. / [С. Я. Фурса, Є. І. Фурса, О. О. Кармаза, О. М. Клименко, В. О. Коцюба та ін.]; за ред. С. Я. Фурси. К. : Видавець Фурса С. Я., 2008. 1247 с.
- 46.Терегейло Ю. Нагальні проблеми системи нотаріату в Україні. *Віче*. 2011. № 12. С. 25–26.
- 47.Трофанчук Г. Історико-правові аспекти зародження та поширення нотаріальної справи в Україні. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. Львів, 2003. С. 105–106.

48. Федькович О. Роль органів юстиції України в організації та забезпеченні правосуддя. *Право України*. 2004. № 10. С. 22–35.
49. Федорова К. І. Адміністративно-правове регулювання приватної нотаріальної діяльності в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец.: 12.00.07. К., 2008. 20 с.
50. Фріс І. Актуальні питання реформування інституту нотаріату в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2009. № 12. С. 235–237.
51. Фурса С. Я. Теоретичні основи нотаріального процесу в Україні: автореф. дис. ... д. юрид. наук: спец.: 12.00.03 – «цивільне право; цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право». К., 2003. 33 с.
52. Фурса С. Я., Фурса Є. І. Нотаріат в Україні: теорія і практика : навч. посіб. К. : А.С.К., 2001. 976 с.
53. Фурса С. Я. Правова концепція нотаріальної діяльності щодо охорони прав громадян. *Право України*. 2000. № 6. С. 100–104.
54. Фурса С. Я. Функції нотаріату і суду щодо захисту прав та охоронюваних законом інтересів громадян, юридичних осіб та держави. *Вісник Верховного Суду*. 2001. №2 (24). С. 49–52.
55. Фурса С. Я. Предмет і методи науки про нотаріат. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 5. С. 6–10.
56. Фурса С. Я. Нотаріальна процедура та правосвідомість. *Право України*. 2001. № 2 С. 101–104.
57. Фурса С. Я. Виникнення спору в нотаріальних правовідносинах і процесуальні наслідки його встановлення. *Підприємництво, господарство та право*. 2002. № 4. С. 16–19.
58. Фурса С. Я. Правова природа справ про оскарження нотаріальних дій або відмову в їх вчиненні. *Право України*. 1997. № 10. С. 53–55.
59. Черниш В. М. Цивільно-правові засади розвитку нотаріату в Україні: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Інститут держави і права імені В. М. Корецького. К., 2003. 16 с.
60. Черниш В., Нелін О. До питання про реформування органів нотаріату в Україні. *Юридична Україна*. 2012. № 9. С. 10–14.
61. Черниш В. М. Проблеми впровадження міжнародних принципів самоврядування в діяльності нотаріату України. *Правова держава*. Вип. 14. К., 2003. С. 377–385.
62. Чижмарь К. І. Поняття нотаріату: питання правової природи. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер. Юриспруденція. 2014. № 9–1. С. 138–140.
63. Чижмарь К., Дьомкіна Г. Правовий статус нотаріуса у процесі державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень за законодавством України. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2012. № 9. С. 6–15.
64. Шишленко В. Г. Щодо реформування нотаріату України. *Форум права*. 2012. № 1. С. 1091–1099.
65. Шишленко В. Г. Правове регулювання та організація діяльності нотаріату України. *Форум права*. 2010. № 4. С. 971–975.

66. Ясінська Л. Виникнення та розвиток інституту нотаріату. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні. Львів, 2003. С. 113–114.

Інтернет-ресурси:

<http://zakon1.rada.gov.ua> – Законодавство України

<http://rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України

<http://www.president.gov.ua/> – Президент України

<http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)

www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства юстиції України

<http://www.ccu.gov.ua/uk/index> – Конституційний суд України

<http://sc.gov.ua/> – Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ

<http://reyestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень

<http://court.gov.ua/sudy/> – Судова влада України

<http://www.vru.gov.ua/> – Вища рада юстиції

<http://vkksu.gov.ua/> – Вища кваліфікаційна комісія суддів України

<http://nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського

<http://www.nbuv.gov.ua/nyub/journals.html>. – Наукова юридична періодика України

www.studrada.com.ua – Центральний юридичний портал України

www.ukr-pravo.at.ua – Правовий портал

www.jurconsult.net.ua – Всеукраїнський юридичний портал

www.liga.kiev.ua/ – Інформаційно-пошукова системи по законодавству «Ліга»

<http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал

<http://student.pp.ua/load> – Студентський портал України

http://irbis-nbuv.gov.ua/info_law.html – Юридичні інформаційні ресурси

Навчально-методичне видання

Старчук Оксана Володимирівна

НОТАРІАТ
ПРАКТИКУМ

Друкується в авторській редакції

Підписано до друку 05.04.2021р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Друк на різнографі. Обсяг ум. друк. арк.
0,9 обл.-вид. арк. Наклад 50 пр. Зам. 49. Видавець і виготовлювач – Вежа-Друк
(м. Луцьк, вул. Шопена, 12, тел. (0332) 29-90-65).